

Padesát let na Světě

Rybník Svět — klubovna oddílu veslování

Budovatel jihočeských rybníků Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan nemohl tušit, když před 410 roky (1571) začal budovat pro pana Viléma z Rožmberka rybník SVĚT (původně zvaný „NEVDĚK“), že na něm od první třetiny XX. století (1932) najdou svoje místo zaslíbené veslaři, že se stane rájem pro veslařský sport. Nemějme mu to však za zlé, není vždy všem dáno, aby viděli do budoucna, horší je, že tu veslařskou skutečnost nepochopili ani mnozí ze současníků. Neboť od počátku byl náš SVĚT uznáván a rád vyhledáván jako místo pro veslařský sport téměř ideální. A je také pravdou, že právě poloha, prostrannost, rámeček a půvab jeho břehů přilákaly první nadšence s vesly v rukou.

Měl jsem štěstí spolupracovat se zakladateli a neúnavnými propagátory treboňského veslařství v těch letech třicátých, kdy sláva Třeboně jako znamenitého organizačního střediska nejrůznějších sportů přerůstala jihočeský kraj.

A především zásluhou veslařství, neboť sportovní i společenský rozsah a dopad regat, které byly každoročně na jediné regulérní veslařské dráze v celé republice pořádány, byl neobyčejný. Doma a i v zahraničí. Jen si připomeňme onu situaci po IV. mezinárodní regatě v roce 1937, kdy na podnět švýcarských veslařů kongres FISA (Mezinárodní svaz veslařů) rozhodl uspořádat ME 1938 v Československu s určením na rybníku SVĚT. Žel, k realizaci už nezbyl čas. Ale náš Svaz veslařů byl připraven. Kongresová jednání se měla odbývat v Praze a odtud by byli delegáti a celý štáb činovníků a organizátorů přepraveni zvláštním vlakem do Třeboně. Jenomže na jaře roku 1938 se mezinárodní politické napětí rychle zostřovalo, Hitler a jeho spřeženci vykročili k porobě civilizace. FISA odvolala svoje rozhodnutí a tím ukázala cestu našim veslařům — v roce 1938 Československý veslařský svaz uspořádal poprvé mistrovství republiky na treboňském SVĚTĚ!

Do Třeboně jsem přišel z Prahy, kde jsem jako student vesloval a tudíž i znal prostředí a život ve veslařských klubech. To, co však dokázali treboňští nadšenci, jímž mimo elánu a nezměrné tvrdošijnosti dosáhnout vytčeného chyběly zkušenosti, tradice, zázemí sportovní i organizační, bylo neuvěřitelné, nepochopitelné. Vždyť Třeboň, která začínala, a ve výcviku měla jen několik mladých, neostřílených posádek, navíc skrovný loďní park, nezkušené činovníky, si troufla a se zdarem uspořádala mezinárodní závody, jaké do té doby neměly v republice obdobu. Na jaké si netroufily ani v té době více než půlstoletí existující pražské a i mimopražské kluby. A mám dojem, že to byl největší dar zakladatelů treboňského veslování pro generace následující — bezměrná obětavost a vůle dotáhnout společné dílo k vytčenému cíli! Umínili si povýšit Třeboň na srdce československého veslařského sportu a jako organizátorům a propagátorům se jim to podařilo hned v prvním desetiletí. Ani však po stránce sportovní nenechali Třeboňští na sebe dlouho čekat...

Při té jubilejní padesátce veslařského oddílu si budeme mnohé připomínat, co nám možná již z paměti uteklo, bylo zasunuto do kouta, zapomnělo se. A jak to bývá budou to jen rozpomínky veselé, radostné, spojené s úspěchy sportovními i společenskými. Jedno je však jisté, že právě na radostech a strastech, na vítězstvích i prohrách, i tak malé sportovní složky jakou nakonec náš oddíl je, si ožívujeme a připomínáme celý náš život, společenský vývoj, tvrdé chvíle poroby a pokoření i opojení z vysvobození, prostě vše, čím jsme žili, žil i náš veslařský oddíl. Jen si připomeňme těch pár týdnů, ten čas, kdy na našem ostrově, v naší klubovně se roztahovali okupanti. Ty dny nejistoty, kdy jsme se tiskli k sobě úžeji než kdy jindy. A kdy přes všechny potíže a zábrany jsme zachovávali i slaboučký tep sportovního života a na SVĚTĚ přece jen mládež veslovala. Na sklonku války pak jsme se mohli zúčastnit i různých přeborů v rámci kraje. Byly to závody skrovné, lodě půjčoval pořadatel, přeprava nebyla možná, ale už skutečnost, že jsme se opět sešli se svými sportovními přáteli byla povzbuzující.

A potom už nestálo nic v cestě, o které snili první treboňští průkopníci —

mládí naplnilo loděnici na ostrově, svobodu jsme oslavili vyhrnutými rukávy a nezměrnou chutí dosáhnout dalších úspěchů.

Získali jsme několik lodí, a hned byl zájem o veslařinu značný. Brzy byly navázány kontakty s veslařským ústředím a treboňská iniciativa byla správně oceněna. Naši cvičitelé byli povoláváni do trenérských kursů, činovníci do některých svazových komisí a orgánů. A tak v roce 1947 Třeboň byla znovu dějištěm V. mezinárodní veslařské regaty, ke které věnoval zvláštní cenu i tehdejší předseda vlády ČSR a pozdější náš prezident soudruh Klement Gottwald. Byla to poslední mezinárodní regata, kterou jsme zatím pořádali. Proč? Nastaly nové starosti docela odlišné od všech předcházejících. Únor 1948 rozhodl o naší cestě k socialismu a ten nepřichází z nebe, je jej třeba vybudovat. A tak jsme se společně pustili do velkého díla budování nové společnosti. Podívejme se na naše město dnes — na novou moderní Třeboň!

Pravda — rybník SVĚT se nám zdá úplně stejný jako býval. Snad jen panorama nad nízkým obzorem je jiné — siluety lázeňského střediska AURORY a nové několikapatrové domy na sídlišti hovoří o změnách. Jenomže na těch změnách, které společným přičiněním přehodnotily náš život, se nakonec podílel i samotný rybník SVĚT. Ten pomohl Třeboni k nové slávě, tentokrátě sportovní. Třeboňští veslaři sáhli odvážně nejen po prvních mistrovských titulech Československa, ale i po olympijských vavřínech. Slavná „Třeboňská čtyřka“ vyhrála závod čtyřek s kormidelníkem na OH 1952 v Helsinkách! Získala první olympijský triumf v historii československého veslařství! Událost, která jak se potom ukázalo, byla obrovským povzbuzením pro ostatní veslařské kolektivy i závodníky a povýšila v dalších letech veslařství na jeden z nejúspěšnějších olympijských sportů Československé socialistické republiky. Po dvaceti letech existence veslařského oddílu nám vyrostli olympijští šampióni!

Ovšem sportovní mistrovství, které vynikající závodní dráhu treboňských veslařů poznamenalo, nebylo nijak cjedinělé. Jistěže jména Karel Mejta, Jiří Havlis, Jan Jindra a Stanislav Lusk zůstanou v historii našeho města i celé československé tělovýchovy zapsána navždy i když časem přibyli další treboňští sportovci — reprezentanti, jejichž úspěchy na mezinárodním fóru byly také pozoruhodné: Josefa Švece, Václava Jindry, Václava Vochosky a dalších. Mám štěstí, že je mohu přirovnávat s cítěním jejich předchůdců z let třicátých a nemyslím jen na kruh zdatných a obětavých činovníků, ale i na posádky průkopníků s vesly, bojovnou posádkou „bahňáků“ s veslovodem Joskou Eremiášem, nebo tolik populární čtyřku studentů s Markem, Kaiseršatem, Bystřickým a Víthou.

A nemohu jinak než znovu připomenout podíl SVĚTA na všech těchto úspěších. Proč třeba pražští veslaři nedokázali na OH to, co treboňští? Vždyť měli mnohem více příležitostí, zkušeností, tradic, školených a někdy i zahraničních trenérů, kvalitní lodní park, vybavené loděnice, prostředky. Proč zrovna Třeboňáci a přitom chlapi bez větších závodních zkušeností, se spíše laickým než odborným vedením, mladíci zvyklí zasedat do všeho, co bylo k máni, bez nároků, skromní.

Měli však před ostatními jednu přednost — vychoval je SVĚT, zdatnost a vůli násobící. Dva kilometry, možnost trénovat na ploše, která měla nejen potřebnou délku, ale i všechno co k závodu patří: klidnou i bouřlivou hladinu, vlny a jindy zas nehybnost, dálku přístupnou slunci, ale i větru, dešti, bouři, to nabízel SVĚT. Výchova byla tvrdá, těžká, ale mířila přímo k cíli. A ten treboňští veslaři dosáhli. Cílevědomě, obětavě.

A tak jsem se dočkal, že přátelé z jiných míst zrovna tak tázavě kroutili hlavou — jak to mohli dokázat! — jako jiní předtím kroutili v letech třicátých nad realizací mezinárodních regat. Ty desetitisícové návštěvy, ta účast zahraničních veslařů, velkorysost a přitom organizační schopnost pořadatelů je málem šokovala. A zrovna tak je překvapil úspěch v Helsinkách. Třeboňský SVĚT se zaskvěl v plné slávě...

Červenou nití, vinoucí se životem našeho veslařského oddílu, je pocit soudružnosti a návaznosti jednotlivých generací. Vážím si toho, že právě ti, kteří na ostrově prožili mnoho let svého mládí, kteří zde dospěli ke sportovním úspěchům, i po skončení závodnické éry nacházejí čas a cestu k návratu do klubovny a snaží se pomáhat ostatním, mládeži, k získání potřebných dovedností. I olympijští šampióni! To je jistě jev příkladný, odpovídající potřebám naší společnosti.

A i náš SVĚT došel uznání — stal se v minulých třiceti letech pomalu tradičním místem vrcholných soutěží celostátních, veslařských mistrovství ČSSR v nejrůznějších kategoriích. I to dotvrzuje schopnost treboňských pořadatelů, která je stále na úrovni. Vždyť postarat se o ubytování a stravování někdy až 600 veslařů a veslařek, zajistit plynulý chod obvykle dvoudenního pořadu s dvaceti i třiceti závodními disciplínami, není přece běžné. A k tomu i vybavit závodní dráhu zařízením „albano“ je počín, na SVĚTĚ realizovaný skupinou nadšenců, jímž patří každoročně dík a uznání. Napnout od cíle k startu na 14 km ocelových lan, na ně připevnit stovky plovoucích bojek a po sezóně vše opět sklidit, nankonzervovat a uložit, to je kus vskutku drsné práce. A takovou je někdy i veslování...

Pro nás je však veslování krásný a zdravý sport, vychovává ke kázní a k oddanosti kolektivu, což jsou vlastnosti pro lidský pokrok nejžádoucnější. Kdo se mu oddá bude si muset disciplinovaně mnohé odříci, zažije však hodně společných radostí i zklamání z budoucích vítězství i neúspěchů, což je nejlepší příprava a nakonec i zkrášlení našeho života.

Regent Krčín mohl sotva domyslet, že dílo jím zbudované bude sloužit takové věky. Rozhodně ho nenapadlo, že právě zde najdou veslaři svůj ráj. A že Krčínův SVĚT se proslaví ve světě.

JUDr. ALOIS V L A C H,

nositel Veřejného uznání za zásluhy o rozvoj čs. tělesné výchovy a sportu
I. stupně